

Още съ постъпването си въ университета Райко Жинзифовъ започналъ да пише по вестници, по списания и въ книги за онова, което билъ научилъ отъ Македония и прочелъ отъ книгитѣ. Това, което чулъ отъ Димитра Миладиновъ, което самъ научилъ за историята на гърцитѣ и българитѣ въ Македония, за мѣстата, за градоветѣ, за борбата, която се водѣла въ училища, въ църкви, въ манастири, въ полза на свободата и правото, за народнитѣ обичаи и нрави, за пѣсни и предания — всичко това разказвалъ, обяснявалъ и писалъ въ вестницитѣ. Името му се прочуло. Той се запозналъ и съ българитѣ въ Москва, които стояли тамъ по търговия или пъкъ за учение; запозналъ се съ Любена Каравеловъ, съ брата му Петко, съ историка Маринъ Дриновъ, съ Неша Бончевъ, Илия Блъсковъ, Раковски, Добри Войниковъ и съ много други. Всички го запитвали за Македония. Той имъ пишелъ писма или имъ разказвалъ устно онова, що знае. Тѣ му отговаряли и четѣли това, що той пишелъ въ рускитѣ вестници или въ българскитѣ цариградски списания отъ 1846 до 1877 г.

Съ живъ народенъ интересъ, съ голѣма любовъ къмъ своя народъ, съ непрекъснатъ и неуморенъ трудъ Райко Жинзифовъ достигналъ да стане писателъ, поетъ и народенъ борецъ. Той е написалъ много стихотворения, приказки и разкази, много разяснения по народната наука и творчество за българитѣ. За да се покаже, че е добъръ македонски синъ, Жинзифовъ пише по македонски говоръ, но винаги казвалъ, че македонскиятъ говоръ и македонскиятъ народъ сж съвсемъ едно съ българския народъ въ Тракия, въ Мизия и Поморавия.

Райко Жинзифовъ работѣлъ и очаквалъ освобождението на България. Душата му се измъчвала, и той постоянно повтарялъ: „Не сакамъ вече скитникъ да бидамъ“.

Станало голѣмото Априлско възстание. Всички очаквали пролѣтътъ. Но... неочаквано на 16 февруарий 1877 година Райко Жинзифовъ починалъ...